

राज्यातील तंत्रशिक्षण संचालनालयांतर्गत असलेल्या
शासकीय व अशासकीय अनुदानित संस्थांमधील
निदेशक(प्रयोगशाळा सहायक)(तांत्रिक) या पदाचे सेवा
प्रवेश नियम.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: न्यायाप्र-२२१३/(१४१/१७)/तांशि-२

मंत्रालय, विस्तार भवन

मुंबई - ४०००३२

दिनांक : २६ फेब्रुवारी, २०१९

वाचा : संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे क्रमांक १२/ आस्था(१)/
२०१६/२९५१६, दिनांक ०६ जानेवारी, २०१७ चे पत्र.

शासन निर्णय:

उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाच्या अखत्यारितील तंत्र शिक्षण संचालनालयांतर्गत असलेल्या
शासकीय व अशासकीय अनुदानित संस्थांमधील निदेशक (प्रयोगशाळा सहायक) (तांत्रिक) या पदाचे
सेवाप्रवेश नियम तयार करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. सदरचे सेवाप्रवेश नियम शासनाने
सुधारीत केले असून ते महाराष्ट्र शासनाच्या असाधारण राजपत्र भाग-४ अ, मध्ये दिनांक ९ जानेवारी,
२०१९ प्रसिद्ध करण्यात आलेले आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर
उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०१९०२२२१३०१४३६१०८ असा आहे.
हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रकाश भा.आव्हाड)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल तथा कुलपती यांचे कार्यालय, मलबार हिल, मुंबई,
२. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, यांचे खाजगी सचिव,
३. सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, यांचे खाजगी सचिव,
४. मा. विरोधी पक्ष नेते, विधान सभा/विधान परिषद, महाराष्ट्र विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,
५. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. मा. अपर मुख्य सचिव, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
७. मा. प्रधान सचिव, विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ३२.
८. मा. मंत्री/मा. राज्यमंत्री, यांचे स्वीय सहाय्यक, उच्च व तंत्र शिक्षण, मंत्रालय, मुंबई-३२
९. सर्व सहसचिव / उपसचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२

१०. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
११. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१२. संचालक, कला संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई,
१३. सर्व अकृषी विद्यापीठांचे कुलगुरू.
१४. कुलगुरू, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि. रायगड.
१५. कुलगुरू, रसायन तंत्रज्ञान संस्था, माटूंगा, मुंबई.
१६. सर्व अकृषी विद्यापीठे / डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि. रायगड / रसायन तंत्रज्ञान संस्था, माटूंगा, मुंबई यांचे कुलसचिव
१७. सर्व सहसंचालक, तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालये (संचालक तंत्रशिक्षण संचालनालय यांच्या मार्फत)
१८. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,
१९. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर,
२०. महालेखापाल (लेखा परिक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई,
२१. महालेखापाल (लेखा परिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर,
२२. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
२३. अभिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
२४. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
२५. संचालक, राज्य अभिलेख देखभाल अभिकरण, मुंबई
२६. अवर सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई.
२७. संचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई
२८. वित्त विभाग, सेवा-९, मंत्रालय, मुंबई,
२९. तांशि-१/तांशि-७ कार्यासन, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
३०. निवड नस्ती (तांशि-२)

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-अ

वर्ष ५, अंक ४(३)]

बुधवार, जानेवारी ९, २०१९/पौष १९, शके १९४०

[पृष्ठे ४, किंमत : रुपये १५.००

असाधारण क्रमांक १०

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने केंद्रीय अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरू चौक, मंत्रालय,
मुंबई ४०० ०३२, दिनांक ९ जानेवारी २०१९

अधिसूचना

भारताचे संविधान.

क्रमांक न्यायाप्र-२२१३/(१४१/१७)/तांशि-२.—भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद ३०९ खालील परंतुकान्वये प्रदान करण्यात आलेल्या शक्तीचा वापर करून ; आणि या संदर्भात सध्या अस्तित्वात असलेले सर्व नियम, आदेश आणि अनुदेश यांचे अधिक्रमण करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल याद्वारे महाराष्ट्र शासनाच्या उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या नियंत्रणाखालील तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील शासकीय व अशासकीय अनुदानित संस्थांमधील गट-क संवर्गातील “ निदेशक [प्रयोगशाळा सहाय्यक (तांत्रिक)] ” या पदांवरील सेवा प्रवेशाचे विनियम करणारे पुढील नियम करीत आहेत :—

१. या नियमांना तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील शासकीय व अशासकीय अनुदानित संस्थांमधील निदेशक [प्रयोगशाळा सहाय्यक (तांत्रिक)] (सेवा प्रवेश) नियम, २०१९ असे म्हणावे.

२. या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

(क) “ नियुक्ती प्राधिकारी ” याचा अर्थ निदेशक [प्रयोगशाळा सहाय्यक (तांत्रिक)] या पदावर नेमणुका करण्यास जो सक्षम आहे असे संबंधित तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालयाचे सहसंचालक ;

(ख) “ मंडळ ” याचा अर्थ महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण कायदा, १९९७ (सन १९९७ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक ३८) नुसार स्थापित महाराष्ट्र राज्य तंत्रशिक्षण मंडळ, असा आहे ;

(ग) “ परिषद ” याचा अर्थ अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद कायदा, १९८७ नुसार स्थापित अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद असा आहे ;

(घ) “ विभाग ” याचा अर्थ महाराष्ट्र शासनाचा उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, असा आहे ;

(च) “पदविका” याचा अर्थ, परिषदेने मान्यता दिलेली मंडळाची यंत्र अभियांत्रिकी किंवा स्थापत्य अभियांत्रिकी किंवा विद्युत अभियांत्रिकी किंवा अणुविद्युत अभियांत्रिकी किंवा अणुविद्युत व दूरसंचरण अभियांत्रिकी किंवा अणुविद्युत व संचरण अभियांत्रिकी किंवा संगणक अभियांत्रिकी किंवा संगणक तंत्रज्ञान किंवा माहिती तंत्रज्ञान अभियांत्रिकी किंवा रसायन अभियांत्रिकी किंवा रसायन तंत्रज्ञान किंवा उपकरणीकरण अभियांत्रिकी किंवा औद्योगिक अणुविद्युत अभियांत्रिकी किंवा स्वयंचल अभियांत्रिकी यापैकी कोणत्याही विद्याशाखेतील पदविका परीक्षा उत्तीर्ण असल्याचे प्रमाणपत्र, असा आहे आणि त्यामध्ये मंडळाने त्यास समतुल्य म्हणून घोषित केलेली इतर कोणतीही पदविका याचा समावेश होतो ;

(छ) “संचालनालय” याचा अर्थ तंत्रशिक्षण संचालनालय, असा आहे ;

(ज) “शासन” याचा अर्थ महाराष्ट्र शासन, असा आहे ;

(झ) “शासकीय संस्था” याचा अर्थ तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या नियंत्रणाखालील, शासनाद्वारे स्थापित व संचालित शासकीय अभियांत्रिकी महाविद्यालये, औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने, प्रिंटिंग टेक्नॉलॉजी पदविका संस्था आणि हॉटेल मॅनेजमेंट व कॅटरिंग टेक्नॉलॉजी पदविका संस्था असा आहे ;

(ट) “उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा” याचा अर्थ महाराष्ट्र माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळे अधिनियम, १९६५ (१९६५ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्र. ४१) अन्वये गठीत केलेल्या विभागीय मंडळाकडून घेण्यात येणारी उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा, असा आहे आणि त्यामध्ये, शासनाने त्यास समतुल्य म्हणून घोषित केलेली इतर कोणतीही परीक्षा याचा समावेश होतो ;

(ठ) “अशासकीय अनुदानित संस्था” याचा अर्थ तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या नियंत्रणाखालील अशासकीय अनुदानित अभियांत्रिकी महाविद्यालये, औषधनिर्माणशास्त्र महाविद्यालये, वास्तुशास्त्र महाविद्यालये, तंत्रनिकेतने असा आहे ;

(ड) “प्रादेशिक विभाग” याचा अर्थ तंत्रशिक्षण संचालनालयाच्या नियंत्रणाखालील प्रादेशिक विभाग असा आहे.

३. निदेशक [प्रयोगशाळा सहाय्यक (तांत्रिक)] पदावरील नेमणुका पुढीलप्रमाणे कोणत्याही मार्गाने करता येतील :—

(क) (एक) प्रयोगशाळा सहाय्यक (अतांत्रिक) पद धारण करणाऱ्या व त्या पदावर ५ वर्षापेक्षा कमी नाही इतकी नियमित सेवा पूर्ण केलेल्या ; आणि

(दोन) ज्यांनी उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परीक्षा भौतिकशास्त्र व रसायन शास्त्र या विषयांसह उत्तीर्ण केली आहे ;

अशा व्यक्तींमधून ज्येष्ठता अधीन पात्रता या निकषावर योग्य व्यक्तीच्या पदोन्नतीने ;

किंवा

(ख) (एक) एकोणीस वर्षापेक्षा कमी वय नसलेल्या आणि अडतीस वर्षापेक्षा जास्त वय नसलेल्या (आरक्षित गटातील उमेदवारासाठी पाच वर्षांपर्यंत उच्च वयोमर्यादा शिथिल केली जाऊ शकते) ; आणि

(दोन) पदविका धारण करणाऱ्या ; आणि

(तीन) शासकीय किंवा निमशासकीय किंवा खाजगी, संस्था किंवा आस्थापना, किंवा शासन अंगीकृत महामंडळामधील प्रयोगशाळा सहाय्यक किंवा साईट सुपरवायजर पदावर, किंवा त्याने धारण केलेल्या पदविकेच्या विद्याशाखेशी संबंधित मॅन्युफॅक्चरिंग किंवा सर्व्हिसिंग किंवा मॅटेनेन्स किंवा सीएनसी मशीन हाताळण्याचा रोजंदारी किंवा कार्यव्ययी किंवा करार पद्धतीवर किंवा मानधन इत्यादी स्वरूपात पूर्ण वेळ कामाचा एक वर्षाचा अनुभव धारण करणाऱ्या ;

उमेदवारांमधून नामनिर्देशनाद्वारे करण्यात येईल.

४. नियम ३ मध्ये नमूद केलेल्या पदावर नामनिर्देशनाने व पदोन्नतीने नियुक्ती ७५ : २५ या प्रमाणात राहिल.

परंतु असे की, पदोन्नतीने नियुक्तीसाठी विहित अर्हता धारण करणारे उमेदवार उपलब्ध नसल्यास, नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांना पदोन्नतीचे प्रमाण शिथिल करून उमेदवारांची नामनिर्देशनाने नियुक्ती करता येईल.

५. नियम ३ मध्ये नमूद केलेल्या पदावर नियुक्त केलेल्या व्यक्तीने, याबाबतीत करण्यांत आलेल्या नियमानुसार, हिंदी व मराठी भाषा परीक्षा अगोदरच उत्तीर्ण केलेल्या नसतील किंवा त्या परीक्षा उत्तीर्ण होण्यापासून तिला सूट मिळालेली नसेल, तर तिला सदर परीक्षा उत्तीर्ण करणे आवश्यक राहिल.

६. नियम ३ मध्ये नमूद केलेल्या पदावर नियुक्त केलेल्या व्यक्तीने, महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती व तंत्रज्ञान संचालनालयाने वेळोवेळी विहित केलेले संगणक संचलन प्रमाणपत्र धारण करणे आवश्यक राहिल.

७. नियम ३ मध्ये नमूद केलेल्या पदावर नियुक्त केलेल्या व्यक्ती, नियुक्त केलेल्या प्रादेशिक विभागातर्गत कोठेही बदलीस पात्र ठरेल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सतीश ज. तिडके,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya,
Mumbai 400 032, dated the 9th January, 2019

NOTIFICATION

CONSTITUTION OF INDIA

No. NyaYaPra-2213/ (141/17)/TE-2.—In exercise of the powers conferred by the proviso to article 309 of the Constitution of India and in the supersession of all the existing rules, orders or instruments issued in this behalf, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to make the following rules regulating recruitment to the post of “Instructor (Laboratory Assistant (Technical))” in Group-C in the Government and Non-Government Aided Institutes under the control of Director of Technical Education under Higher and Technical Education Department of Government of Maharashtra namely :—

1. These rules may be called the Instructor (Laboratory Assistant (Technical)) Group-C in the Government and Non-Government Aided Institutes under the control of Director of Technical Education (Recruitment) Rules, 2018.

2. In these rules, unless the context requires otherwise,—

(a) “Appointing Authority” in relation to the post of Instructor (Laboratory Assistant (Technical)), means the Joint Director of Technical Education of concern regional Directorate ;

(b) “Board” means Maharashtra State Board of Technical Education established under the Maharashtra State Board of Technical Education Act, 1997(Mah. XXXVIII of 1997) ;

(c) “Council” means All India Council for Technical Education established under the All India Council for Technical Education Act, 1987 ;

(d) “Department” means the Higher and Technical Education Department of the Government of Maharashtra ;

(e) “Diploma” means passing certificate of diploma examination in Mechanical Engineering or Civil Engineering or Electrical Engineering or Electronics Engineering or Electronics and Telecommunication Engineering or Electronics and Communication Engineering or Computer Engineering or Computer technology or Information technology or Chemical Engineering or Chemical Technology or Instrumentation Engineering or Industrial Electronics or Automobile Engineering of Board, and it includes any other diploma examination declared by Board to be equivalent thereto;

(f) “Directorate” means the Directorate of Technical Education ;

(g) “Government” means the Government of Maharashtra ;

(h) “Government Institute” means Engineering Colleges, Pharmacy Colleges, Polytechnics, Printing Technology Diploma Institutes and Hotel Management and Catering Technology Institutes established and Governed by Government of Maharashtra through Directorate of Technical Education ;

(i) “Higher Secondary School Certificate Examination” means the Higher Secondary School Certificate Examination conducted by a Divisional Board constituted under the Maharashtra State Secondary and Higher Secondary Education Board Act, 1965 (Mah.XLI of 1965) and includes any other examination declared by Government to be equivalent thereto.

(j) “Non-Government Aided Institute” means Engineering Colleges, Pharmacy Colleges, Architecture Colleges and Polytechnics aided by Government of Maharashtra through Directorate of Technical Education ;

(k) “Region” means the regions under the control of Directorate of Technical Education.

3. Appointment to the post of Instructor [Laboratory Assistant (Technical)] shall be made either, -

(a) by promotion of a suitable person with due regard to seniority subject to fitness from amongst the persons :—

(i) holding the post of Laboratory Assistant having not less than five years of regular service on that post; and

(ii) have passed Higher Secondary School Certificate Examination with physics and chemistry subjects

or

(b) by nomination from amongst the candidates who,—

(i) are not less than nineteen years of age and not more than thirty eight years of age provided that the upper age limit may be relaxed up to five years for the candidates of reserved category; and

(ii) possess diploma; and

(iii) possess experience as Laboratory Assistant or Site Supervisor or Manufacturing or servicing or maintenance or operating Computer Numerical Control machine in the field relevant to the branch of Diploma held by him of not less than one year in Government or Semi Government or Private, Institutes or establishments or Government Corporations on daily wages or work charges or contract system or honorarium basis.

4. Appointment to the post mentioned in rule 3 will be made by nomination and promotion in the ratio of 75: 25 ;

Provided that, if suitable candidates possessing qualification mentioned for promotion are not available, the Appointing Authority may relax the ratio for appointment by promotion and may appoint the candidate by nomination.

5. A person appointed to the post mentioned in rule 3 shall be required to pass examinations in Hindi and Marathi languages according to rules made in that behalf, unless he has already passed, or has been exempted from passing those examinations.

6. A person appointed to the post mentioned in rule 3 shall be required to possess a certificate of computer operating prescribed by the Directorate of Information and Technology of Government of Maharashtra from time to time.

7. A person appointed to the post mentioned in rule 3 shall be liable to transfer anywhere within the appointed region.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SATISH J. TIDKE,
Deputy Secretary to Government.